

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.03.1960, sp. zn. 7 Tz 44/60, ECLI:CZ:NS:1960:7.TZ.44.1960.1

Číslo: 49/1960

Právní věta: Napriek hodnote neprevyšujúcej 500,- Kčs ide o trestný čin rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák. a nielen o priestupok rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 35a tr. zák. spr., keďže išlo o odcudzenie osiva JRD určeného na siatie, zo sejaceho stroja, čo by bolo malo za následok menšie výnosy, čím sa zvyšuje nebezpečnosť konania obžalovaného pre spoločnosť. Aby rozsudok bol spravodlivý, je treba, aby výrok o treste zodpovedal všetkým ustanoveniam, ktoré trestný zákon dotyčne tohto výroku obsahuje. Prvou podmienkou uloženia správneho trestu je, aby súd urobil podrobný rozbor konania obžalovaného a hľadal príčinu, prečo obžalovaný konal zisteným spôsobom a pritom prihliadol na osobu, možnosť nápravy, ako aj na ostatné podmienky v § 19 ods. 1 tr. zák. uvedené.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 18.03.1960

Spisová značka: 7 Tz 44/60

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Čin menšího významu, Jednotná zemědělská družstva, Nápravné opatření, Předběžné projednání obžaloby, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Rozsudek, Zproštění obžaloby

Předpisy: 86/1950 Sb. § 19

§ 245 88/1950 Sb. § 35a

§ 37

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 49/1960 sb. rozh.

Napriek hodnote neprevyšujúcej 500,- Kčs ide o trestný čin rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák. a nielen o priestupok rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 35a tr. zák. spr., keďže išlo o odcudzenie osiva JRD určeného na siatie, zo sejaceho stroja, čo by bolo malo za následok menšie výnosy, čím sa zvyšuje nebezpečnosť konania obžalovaného pre spoločnosť.

Aby rozsudok bol spravodlivý, je treba, aby výrok o treste zodpovedal všetkým ustanoveniam, ktoré trestný zákon dotyčne tohto výroku obsahuje. Prvou podmienkou uloženia správneho trestu je, aby

súd urobil podrobný rozbor konania obžalovaného a hľadal príčinu, prečo obžalovaný konal zisteným spôsobom a pritom prihliadol na osobu, možnosť nápravy, ako aj na ostatné podmienky v § 19 ods. 1 tr. zák. uvedené.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 18. marca 1960, sp. zn. 7 Tz 44/60.)

Obžalovaný, ako člen JRD pri siatí kukurice sejacím strojom, večer po skončení siatia a odchode traktoristu vrátil sa na pole so svojim príbuzným a zo sejaceho stroja prichystali na odnesenie do prinesených vriec 108 kg kukurice, z ktorej 2 vrecá s obsahom 56 kg z miesta aj odniesli, boli ale po ceste prichytení členom VB, ktorý im kukuricu odňal. Hodnota takto odcudzenej kukurice, pripravenej na siatie, bola podľa výsledkov vykonaného dokazovania asi 300,- Kčs.

Ľudový súd vo Vranove uznal obžalovaného vinným trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák. a uložil mu bezpodmienečný trest 4 (štyri) mesiace odňatia slobody.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu zrušil rozsudok ľudového súdu vo výroku o treste a uložil obžalovanému nový trest nápravného opatrenia na 8 (osem) mesiacov, bez zmeny zamestnania s 15 % zrážkou z odmeny za prácu.

Odôvodnenie:

Napriek hodnote neprevyšujúcej 300,- Kčs došiel ľudový súd k záveru, že v súdenom prípade konanie obžalovaného vyčerpáva znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák. a nielen priestupku rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 35a tr. zák. spr. Rozhodol tak preto, lebo podľa hodnotenia stupeň nebezpečnosti konania obžalovaného vzhľadom na to, že išlo o odcudzenie kukurice určenej na siatie zo sejaceho stroja, pričom podľa výpovede svedka by nebolo možné zo skladu JRD odcudzenú kukuricu nahradiť, čo by bolo malo za následok menšie výnosy, bolo také vysoké, že presahovalo ten stupeň nebezpečnosti konania obžalovaného pre spoločnosť, ktorý vyžaduje zákon pre priestupok. Preto bez ohľadu na hodnotu odcudzenej kukurice v sume najviac 300,- Kčs, bol ľudový súd toho názoru, že vzhľadom práve na uvedený vysoký stupeň nebezpečnosti konania obžalovaného pre spoločnosť, ide v súdnej činnosti o trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák. Uvedené zistenia ľudového súdu zakladajú sa na výsledkoch správne vykonaného dokazovania a s právnym názorom ľudového súdu, že vzhľadom na uvedené okolnosti ide o trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák., treba súhlasiť. Preto čo do výroku o vine rozsudku ľudového súdu nemožno nič vytýkať.

Čo do výroku o treste u obžalovaného nemožno ale s rozsudkom ľudového súdu súhlasiť:

Aby rozsudok bol spravodlivý, je treba, aby výrok i treste zodpovedal všetkým ustanoveniam, ktoré trestný zákon dotyčne tohto výroku obsahuje. Prvou podmienkou uloženia správneho trestu je, aby súd urobil podrobný rozbor konania obžalovaného a hľadal príčinu, prečo obžalovaný konal zisteným spôsobom a pritom prihliadol na osobu, a na stupeň nebezpečnosti konania obžalovaného pre spoločnosť, ako aj na ostatné podmienky v § 19 tr. zák. uvedené. V súdenom prípade sa tak ale nestalo.

Ľudový súd podľa obsahu rozsudku nezaoberal sa pre určenie správneho trestu dostatočne s motívom konania obžalovaného, ani s okolnosťami poľahčujúcimi a priťažujúcimi a neprihliadol dostatočne ani na osobu obžalovaného. Naproti tomu prehodnotil stupeň nebezpečnosti konania obžalovaného pre spoločnosť a výchovný účel odsúdenia tohto pre ostatných družstevníkov. Ľudový súd stupeň nebezpečnosti konania obžalovaného ohodnotil už právnym posúdením konania tohto,

keď miesto priestupku podľa § 35a tr. zák. spr. posúdil jeho čin za trestný čin podľa § 245 ods. 1 písm. a) tr. zák., ako to už bolo uvedené.

Obžalovaný bol v minulosti ešte v roku 1936 potrestaný pre ľahké ublíženie na tele na peňažný trest, ktorý vzhľadom na uplynulý čas, po ktorý sa obžalovaný choval dobre, a neboli proti nemu žiadne sťažnosti, už do úvahy ako priťažujúca okolnosť nemôže prichádzať. S ľudovým súdom nemožno súhlasiť ani v tom, že by sa bol obžalovaný vyhýbal práci. Sám predseda JRD, vypočutý ako svedok udal, že obžalovaný určitý čas so súhlasom JRD pracoval ako mláčačkáč na STS vo Vranove a mlátil na jednotlivých JRD. Keď nebol na tej práci, pracoval v JRD a proti jeho práci neboli námietky. Vo vykonanom dokazovaní niet podkladu ani na zistenie, že by obžalovaný holdoval alkoholu, ako to ľudový súd v svojom rozsudku pri odôvodnení prísneho trestu uvádza. Aj v charakteristike obžalovaného je uvedené, že si len občas vypil, nie je uvedené, že by sa sústavne opíjal a aby toto bolo aspoň čiastočne príčinou súdnej krádeže.

Zostáva preto u obžalovaného motívom krádeže to, čo sám udal, že nemal v kritickom čase peniaze na cigarety a odcudzením kukurice si chcel ich zaopatriť. Obžalovaný riadne pracoval a vzhľadom na jeho zamestnanie a na priaznivý triedny pôvod je možno bezpečne určiť, že účelom trestu má byť jeho prevýchova za riadneho člena socialistickej spoločnosti. Za opísaných okolností, aj keď treba ľudovému súdu prisvedčiť, že účelom trestu vedľa toho má byť výchovne pôsobiť aj na ostatných družstevníkov, takto výchovne môže pôsobiť len spravodlivý trest.

Za takých okolností vzhľadom na výšku celkovej škody a že nenastali škodlivé následky, vzhľadom na motív činnosti obžalovaného, na jeho triedny pôvod, na predchádzajúci riadny život pracujúceho človeka, postačí na dosiahnutie výchovného účelu u tohto obžalovaného aj uloženie miernejšieho druhu trestu než bezpodmienečného trestu odňatia slobody, ako to uložil ľudový súd. Obžalovaný je členom JRD a jeho čin bol motivovaný úsilím zaopatriť si peniaze na fajčivo. Uložením miernejšieho druhu trestu nápravného opatrenia s primeranou zrážkou zo mzdy dosiahne sa dostatočného postihu obžalovaného práve vo sfére, ktorá hrala značnú úlohu pri rozhodnutí sa na spáchanie súdneho trestného činu a dá najlepšie nádeje na dosiahnutie nápravy tohto.

Z uvedených plynie, že ľudový súd tým, že obžalovanému uložil trest bezpodmienečného odňatia slobody, uložil trest, ktorý je v očividnom nepomere k zistenému stupňu nebezpečnosti konania obžalovaného pre spoločnosť a preto porušil zákon, a to v ustanovení § 37 tr. zák., lebo z toho, čo bolo uvedené, je zřejmé, že správnym a uvedeným ohľadom primeraným trestom je nápravné opatrenie s primeranou zrážkou zo mzdy.

Keďže vo vykonanom dokazovaní sú zistené všetky podmienky potrebné na uloženie správneho trestu, Najvyšší súd k podanej sťažnosti pre porušenie zákona napadnutý rozsudok vo výroku o treste dotyčne obžalovaného zrušil a tomu uložil nový trest nápravné opatrenie s 15 % zrážkou z jeho mzdy, ako trest zodpovedajúci všetkým hľadiskám zákona a uvedeným okolnostiam prípadu.